

tage Arbejder ogsaa udenfor selve Havnen ved Indsejlingen til den gennem Fjorden, for bestandigt tilfikkrede Kjøbstaden dette hele Vandareal. Det vilde jo ligefrem have tilfølg, at Kjøbstaden i sin særegne Interesse vilde kunne mødsætte sig fremtidige Anlæg ved Revieret, og at Regjeringen ikke vilde kunne ordne fremtidige Fællesforhold, saaledes som det nu staaer fuldstændigt i dens Magt at gjøre. At man ikke behøver at søge langt bort for at møde saadanne Tilfælde, forekommer mig under vore Forhold at være indlysende; jeg vil kun henvise til, at vi ved een Fjord med fælles Indsejling have liggende 6—7 Kjøbstæder, for hvilke der ganske vist er en fælles Interesse tilstede med Hensyn til Revieret; at vi ved en anden Fjord have liggende et Par Kjøbstæder, og at der atter er andre Vandrevier, som vel nu henligge under een bestemt Kjøbstads Havnebestyrelse, men ved hvilke selvstændige Handelspladser staae i Begreb med at danne sig. Jeg troer nu i Virkeligheden heller ikke, at det vil være en Uret mod vedkommende Kjøbstadcommuner, naar man ikke tilfikkrer dem den vedvarende og udelukkende Bestyrelse af det Vandareal, som de skulle være pligtige at vedligeholde, saalænge som den vedkommende Communalbestyrelse ikke maatte være villig til at renoncere derpaa. Naar det ærede Udvalg har støttet sin Anstuelse herom derpaa, at Communen, efter at have anvendt af sine egne Midler paa Anlæg i et saadant Revier, dog ikke kunde være tjent med, at Staten berøvede den Frugterne af disse Anlæg ved at tilstede andre Anlæg ved Siden af, Anlæg, som vare Communen uvedkommende og foretoges imod dens Ønske, saa forekommer det mig, at det ærede Udvalg egentlig ikke gennem sit Forslag har været heldigt i at fikkre Kjøbstæderne herimod; thi det ærede Udvalg har jo foreslaaet, at det er Indenrigsministeren, som fastsætter Havnetagterne efter at have hørt Communalbestyrelserne derom, men uden at være bunden ved deres Erklæring. Det vil altsaa alligevel gennem denne Bestemmelse staae Indenrigsministeren fuldstændig frit for at berøve Communerne Frugterne af disse Søranlæg, nemlig ved at bestemme, at der ingen Havneafgift skal svares i denne Havn. Jeg troer overhovedet, at der-

som Rigsdagen vilde forsøge paa at løse den Opgave at overdrage Havnene i Arv og Eie til Kjøbstæderne og ved Siden deraf at finde tilstrækkelige Garantier, for at ikke den almene Interesse skulde lide derved, saa vilde den Opgave vise sig at være uløselig.

Jeg har allerede i Forbigaaende nævnt, at Kjøbstadshavnene jo ingenlunde ere blevne til eller nu vedligeholdes ved Bidrag fra selve den By, som de ligge nærmest ved; det er aldeles undtagelsesviis — jeg veed, at der er Undtagelser, men de ere ikke flere, end at de kunne nævnes —, at en Kjøbstad af sin egen Kasse udreder Noget til en Havn; det er i den Grad en Undtagelse, at jeg ikke troer, at dette Hensyn berettiger til at indsatte en Bestemmelse i Loven. Den store almindelige Regel er den, at Havnen vedligeholde sig selv; og hvem er det da, der betaler denne Vedligeholdelse? Det er den almindelige Skibsfart, det er enhver Consument af de Varer, der gaae igjennem Kjøbstaden, saavel som dennes egne Beboere. Derjom Forholdet ved alle vore Havne var som ved enkelte af dem, der ligge ved det aabne Hav, som f. Ex. Aarhus, vilde Banfælgelighederne ganske vist ikke være overmaade store, men ved det allerflygtigste Besjendtskab til vore Havnes Velggenhed vil det dog vise sig, at det er langtfra, at dette er Reglen. Reglen er netop den, at vore Havne ligge inde i Landet ved dybere Indføringer i dette. — Jeg var allerede i forrige Samling meget betænkelig ved at gaae ind paa det af Folkethinget vedtagne Forslag med de af mig opstillede Garantier; men dette her i Landstinget fremkomne Forslag seer jeg mig under ingen Omstændigheder istand til at gaae ind paa. Jeg udtaler det med Bestemthed, under ingen Omstændigheder vil jeg være istand dertil, og jeg haaber, at idetmindste det ærede 4de Medlem for 1ste Kred (Behmann) vil paakjønne denne Udtalelse.

Det ærede Thing vil see, at de tvende af mig stillede Underændringsforslag under Nr. 3 og 4 indeholde tre væsentlige Forandringer i Udvalgets Forslag; den ene, som man ellers let kunde overse, bestaaer deri, at det Udtryk i Udvalgets Forslag „Havnen overdrages til Kjøbstaden“, hvilket kunde forstaaes som sig-